

Amsterdam,
Onderzoek in opdracht van de NVGA

Marktaandelen volmachtkanaal 2008

augustus 2009

Omer Sheikh
Peter Risseeuw

seo economisch onderzoek

“De wetenschap dat het goed is”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast economisch onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport nr. 2009-44

ISBN: 978-90-6733-511-9

Copyright © 2009 SEO Economisch Onderzoek, Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Premie, geboekte schade, schadereserve	3
2.1	Premie.....	3
	Automatiseringssysteem.....	4
	Volmachtportefeuilles	5
2.2	Marktaandelen.....	6
2.3	Geboekte schade.....	7
2.4	Schadereserves	8
	Aandeel externe bemiddelaars	9
3	Kanaalkosten en bruto technisch resultaat.....	10
3.1	Tekencommissie en provisie.....	10
3.2	Kanaalkosten	11
3.3	Provisievoet	11
3.4	Netto risicopremie.....	12
3.5	Bruto technisch resultaat.....	14
4	Polissen	15
5	Verantwoording.....	16
6	Tabellen.....	17

1 Inleiding

“De Nederlandse Vereniging van Gevolmachtigde Assurantiebedrijven (NVGA) stelt het volmachtbedrijf centraal. Zij doet dat primair door op te komen voor de gemeenschappelijke belangen van haar leden.... Zij geeft actief richting aan een verdere professionalisering en groei van het volmachtbedrijf en vervult een brugfunctie tussen haar leden en verzekeraars, assurantietussenpersonen, overheid en toezichthouders.”

Inmiddels al weer voor het vijfde jaar op rij heeft het bestuur van de NVGA aan SEO Economisch Onderzoek de opdracht verleend om te onderzoeken wat de waarde is van de collectieve inspanningen van de NVGA-leden binnen het volmachtkanaal. Het gaat hierbij om de premies, geboekte schade, gerealiseerde provisie en tekencommissie, en schadereserve over 2008.

Net als eerdere jaren is de deelnamegraad hoog: 170 van de 178 NVGA-leden stelden hun gegevens beschikbaar. Zodoende resulteert een betrouwbaar beeld van het totaal.¹ De hoge deelnamegraad is mede mogelijk gemaakt dankzij de medewerking van Market Scan te Ravenstein. De NVGA-leden konden, net als in de vorige jaren, Market Scan machtigen om de gegevens van hun kantoor rechtstreeks aan SEO Economisch Onderzoek te zenden. Dankzij deze dienstverlening leidt deelname aan het onderzoek slechts tot een beperkte administratieve belasting.

Bij het vaststellen van dit rapport kwamen enige onnauwkeurigheden aan het licht in de gegevens, zoals die over 2007 zijn gerapporteerd. Deze zijn terug te voeren op de gegevens van een der grootste kantoren in het ledenbestand van de NVGA, waarbij zowel het aanleveren als het verwerken van de gegevens niet op de gewenste zorgvuldige wijze geschied is. Het gevolg is dat de diverse totalen over 2007 lager uitvallen dan eerder gerapporteerd is, en dat de verdeling tussen de branches aanzienlijk verschuift. In dit rapport zijn de gegevens over 2007 met terugwerkende kracht herzien. Het rapport *Marktaandeelen volmachtkanaal 2007-b* (SEO-rapport 2008-49b) vervangt het eerdere rapport *Marktaandeelen volmachtkanaal 2007* (SEO-rapport 2008-49).

¹ Voor kantoren waarvan de gegevens van dit jaar niet bekend waren, is gebruik gemaakt van gegevens van het voorgaande deelnamejaar.

2 Premie, geboekte schade, schadereserve

Het Verbond van Verzekeraars (*Verzekerd van Cijfers 2008*) rapporteert medio 2007 1849 verleende volmachten aan tussenpersonen.² De gezamenlijke NVGA-leden houden in totaal 1313 schadevolmachten, dat is gemiddeld 7,3 per kantoor.³ Het totaal aantal levensvolmachten bedraagt 21, het aantal uitvaartvolmachten 124. Dit is een aanzienlijke toename in vergelijking met vorig jaar: toen bedroeg het aantal schadevolmachten 1231 (6,7 per kantoor). Het aantal levensvolmachten was veertien en het aantal uitvaartvolmachten telde op tot 107.

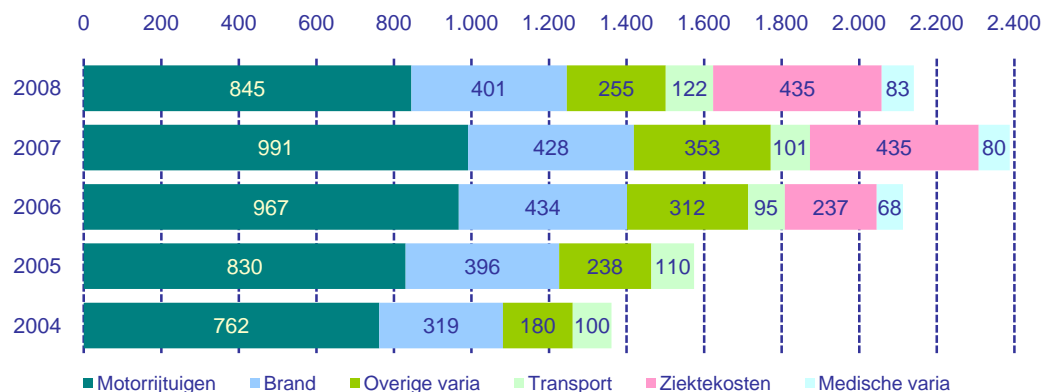
NB De omvang van de financiële stromen in dit rapport toont over de hele linie een stevige terugval. Dit is terug te voeren op dynamiek in het ledenbestand van de NVGA: het ledental is per saldo iets kleiner dan vorig jaar, en onder de uitgetreden leden zat een relatief groot kantoor, dat in de jaren 2005 tot en met 2007 wel in het onderzoek vertegenwoordigd was.

Als we de gegevens van dit kantoor buiten beschouwing laten, waardoor de ontwikkeling in beeld komt van de kantoren die bij de NVGA aangesloten waren en bleven, neemt de totale premie met ruim drie procent toe.

2.1 Premie

De premiestroom via NVGA-kantoren neemt in het jaar 2008 af, van 2,38 miljard in 2007 tot 2,14 miljard in 2008, een afname van ruim tien procent (zie Figuur 1 en 2).

Figuur 1: Premies naar branche, in miljoenen euro's in 2008⁴

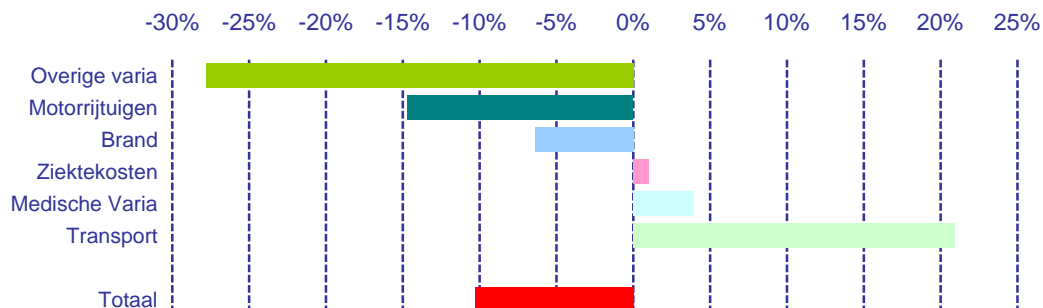
Ten opzichte van vorig jaar neemt de totale premie in twee van de zes branches toe, in euro's gemeten het meest bij *transport*. *Transport* neemt procentueel met 20,9 procent toe, *Medische Varia* met 3,9 procent. De premiestroom uit *Ziektekosten* is nagenoeg stabiel (plus 0,1 procent). De overige branches lopen terug. *Overige Varia* krimpt het sterkst ten opzichte van 2007, met bijna 28 procent, gevolgd door *Motorrijtuigen* met 14,7 procent. *Brand* kent een krimp van 6,4%.

² De gegevens over het jaar 2008 zijn nog niet gepubliceerd.

³ 'Totaal' betekent in dit rapport 'totaal na ophoging tot NVGA-niveau', tenzij anders vermeld.

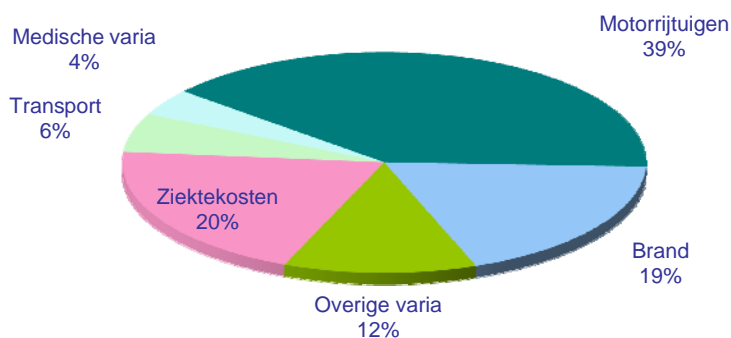
⁴ In 2005 bleven de branches *Ziektekosten* en *Medische Varia* buiten beschouwing.

Figuur 2: Ontwikkeling premie per branche, 2007-2008

Motorrijtuigen is in het volmachtkanaal de grootste branche, met een aandeel in de totale premiestroom van bijna veertig procent (zie Figuur 3). *Brand* zorgt voor negentien procent van de premie en *Overige varia* twaalf procent van de omzet. *Ziektekosten* neemt twintig procent van de totale premie voor zijn rekening. *Transport* (zes procent) en *Medische varia* (beide vier procent) leveren de kleinste bijdrage aan de totale premiestroom.

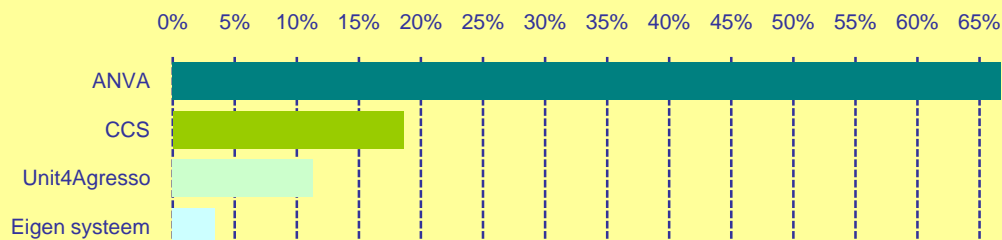
Figuur 3: Structuur premies naar branche

Automatiseringssysteem

In gebruik van automatiseringssysteem is er geen noemenswaardig verschil met voorgaande jaren. ANVA is het meest gebruikte automatiseringssysteem: tweederde van de NVGA-leden maakt gebruik van dit systeem. (zie Figuur 4). CCS volgt met negentien procent. Unit4agresso wordt door ruim elf procent gebruikt. Drie procent van de kantoren maakt gebruik van eigen software.

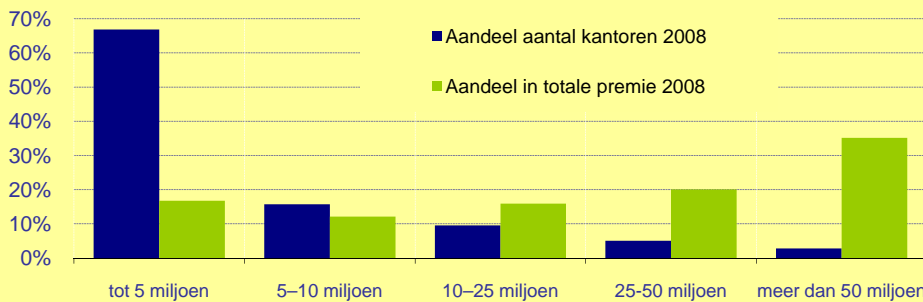
Figuur 4: Automatiseringssystemen

Volmachtportefeuilles

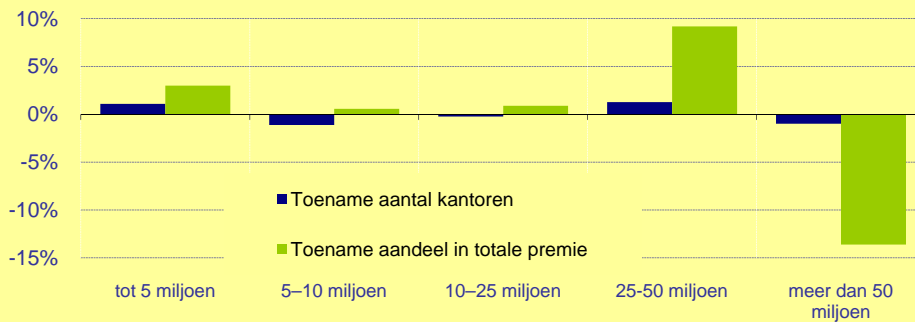
Figuur 5 toont hoe de NVGA-achterban is opgebouwd. In 2008 heeft 66 procent van de kantoren een premieomzet van minder dan vijf miljoen euro. Deze kleine kantoren zorgen gezamenlijk voor zeventien procent van de totale premieomzet. De grootste kantoren (met meer dan vijftig miljoen premie) vertegenwoordigen 35 procent van de totale premiestroom, terwijl ze drie procent van het aantal kantoren uitmaken.

Figuur 5: NVGA-marktstructuur - aandeel in aantal kantoren en aandeel in totale premie

Figuur 6 geeft de bijbehorende ontwikkeling weer. De verhoudingen in aantallen kantoren zijn stabiel. De lichte afname van het aantal kantoren in de hoogste grootteklasse zorgt wel voor een verschuiving van de premieverhoudingen. Het collectief aandeel van de grote kantoren daalt met 13,6 procent, ten gunste van de kleinste kantoren en de middelgrote kantoren.

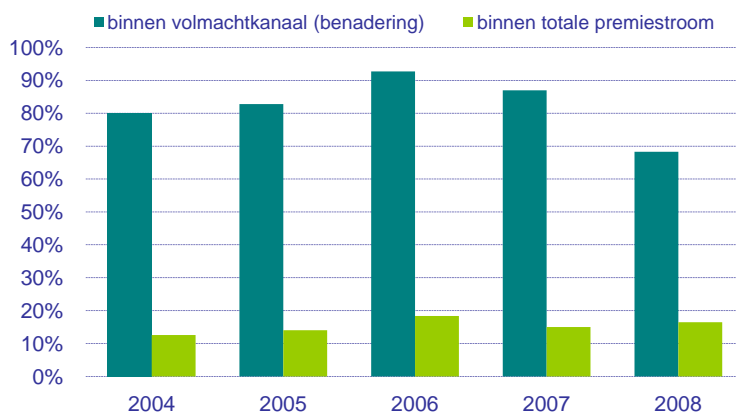
Figuur 6: NVGA-marktstructuur – ontwikkeling aandelen in het aantal kantoren en in de totale premie in procentpunten

2.2 Marktaandelen

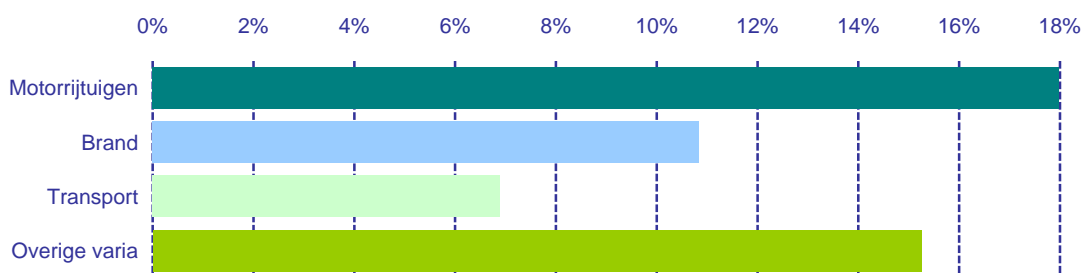
De premiestroom via NVGA-kantoren maakt ruim 16 procent van de totale premieomvang van schadeverzekeringen in Nederland uit (zie Figuur 7).⁵ Het marktaandeel van de NVGA-kantoren is daarmee in vergelijking met 2007 met ruim twee procentpunten afgenomen. Het collectief marktaandeel van de NVGA-leden binnen het volmachtkanaal is niet te bepalen, omdat er geen totaal bekend is. Doorrekenend op basis van de verhoudingen anno 2005 zou het marktaandeel uitkomen op circa 68 procent.⁶

Figuur 7: NVGA-marktaandeel in premies, 2004-2008

Figuur 8 toont dat de NVGA het sterkst is vertegenwoordigd in de branche *Motorrijtuigen*, met 17,9 procent van de totale premie in die branche. Naar verhouding zijn de NVGA-kantoren het minst actief in *Overige varia* (6,9 procent van de landelijke markt). De markttotalen van het CVS betreffende *Ziektekosten* en *Medische varia* sluiten niet (exact) aan op de vraagstelling in dit onderzoek. Daarom berekenen we geen marktaandeel van het volmachtkanaal voor deze branches.

Figuur 8: NVGA-aandelen in totale schademarkt, naar branche

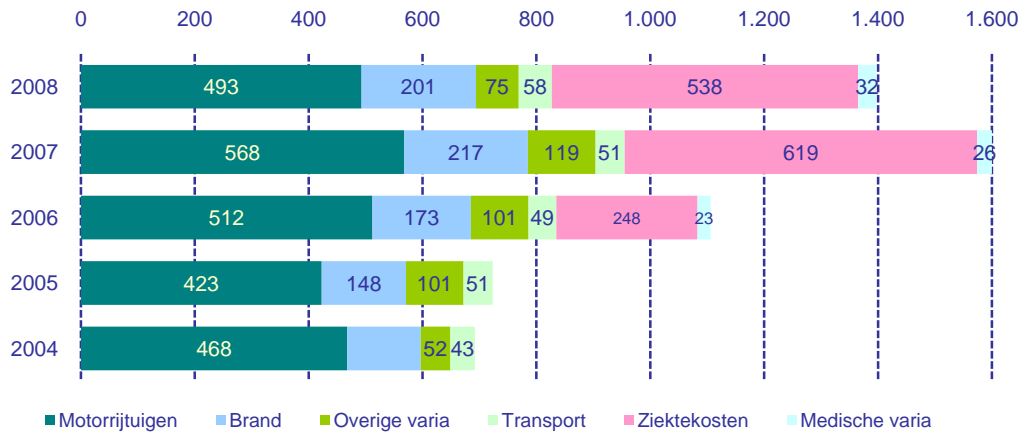
⁵ De totale premieomvang van schadeverzekeringen in Nederland in 2008 bedraagt 13,0 miljard euro (CVS, *Financieel jaarverslag verzekeringsbranche 2008*).

⁶ De totale premie binnen het volmachtkanaal is sinds 2005 niet bekend. Daarom is, onder groot voorbehoud, uitgegaan van een zelfde groeivoet van het volmachtkanaal als voor de totale schademarkt. Op basis van de geschatte totale premie van het totale volmachtkanaal is vervolgens het marktaandeel van de NVGA binnen het volmachtkanaal berekend.

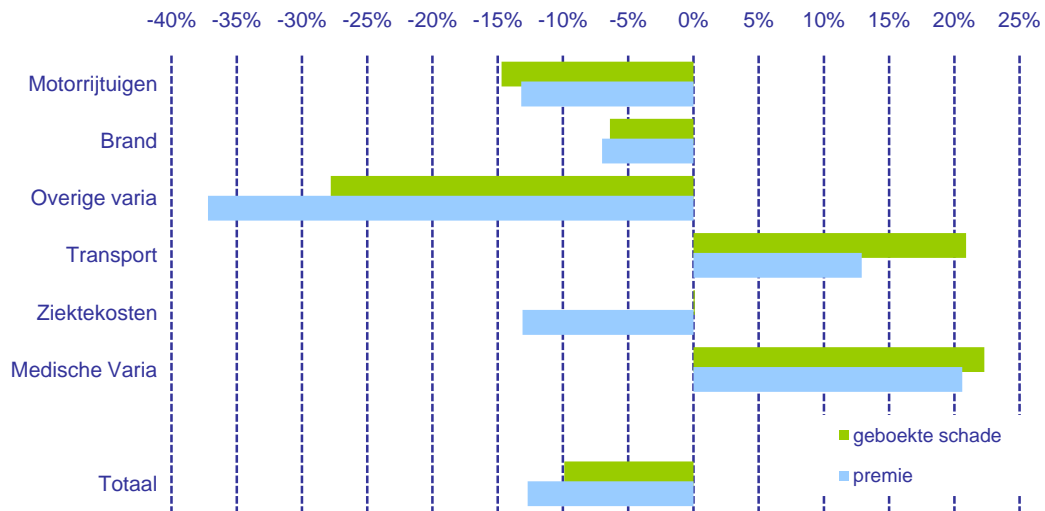
2.3 Geboekte schade

In lijn met de terugval van de totale premiestroom (- tien procent), neemt de totale geboekte schade met 12,7 procent af, tot 1,4 miljard euro (zie figuur 9 en figuur 10).

Figuur 9: Geboekte schade naar branche, in miljoenen euro's

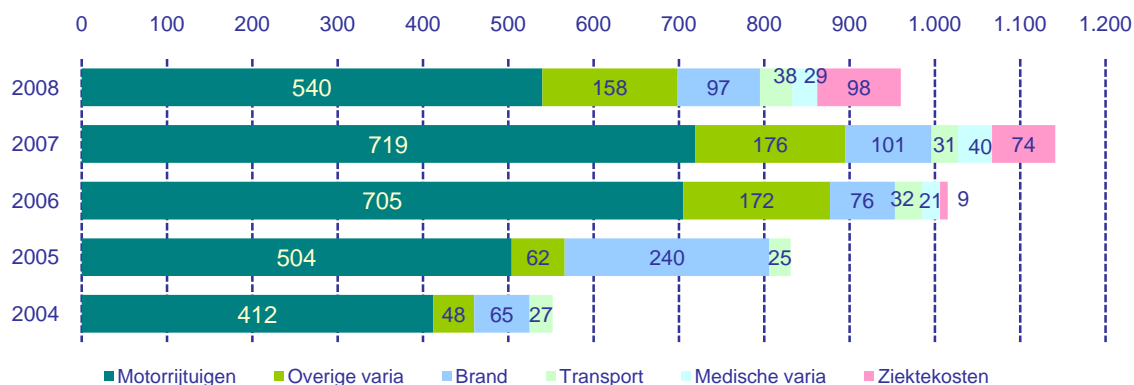
Bij Motorrijtuigen daalt de geboekte schade meer dan de premie. Bij *Brand* en *Overige varia* zien we het omgekeerde beeld; de geboekte schade loopt minder terug dan de premie. Bij *Ziektekosten* zien we een stabiele premie en een aanzienlijk afnemende schade. Bij *Medische Varia* en *Transport* zien we groeicijfers. In beide branches groet de geboekte schade sneller dan de geïncasseerde premie.

2.4 Schadereserves

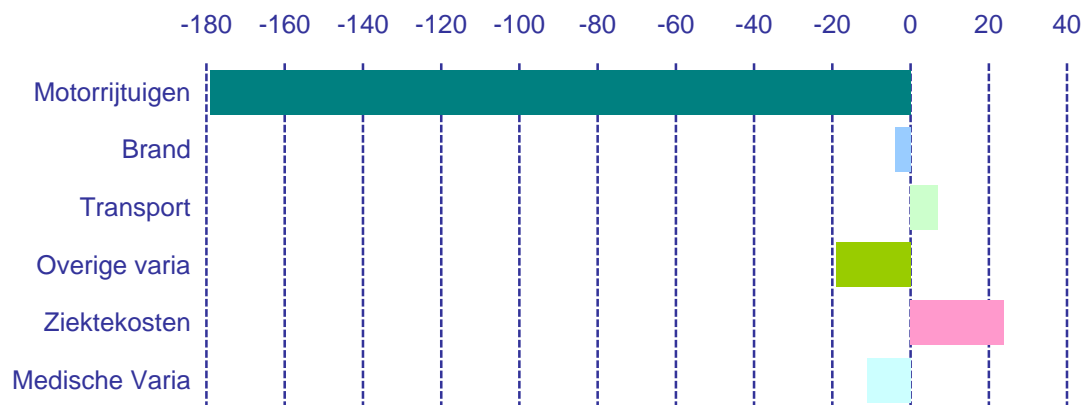
De totale schadereserve bedroeg per ultimo 2007 1,14 miljard euro. Eind 2008 is dit bedrag teruggelopen tot 0,96 miljard euro. In lijn met premies en schade is de schadereserve van de gezamenlijke NVGA-kantoren met 181 miljoen euro (15,9 procent) afgenomen.

Figuur 10: Schadereserves naar branche, in miljoenen euro's

Motorrijtuigen is verantwoordelijk voor de grootste terugloop van de schadereserve (-179 miljoen euro, zie Figuur 11). De schadereserves van *Brand*, *Medische Varia* en *Overige Varia* nemen met respectievelijk vier, elf en negentien miljoen euro af. Bij *Transport* en *Ziektekosten* zien we een toename van de schadereserve. Bij *Transport* met zeven miljoen euro, en bij *Ziektekosten* met 24 miljoen euro.

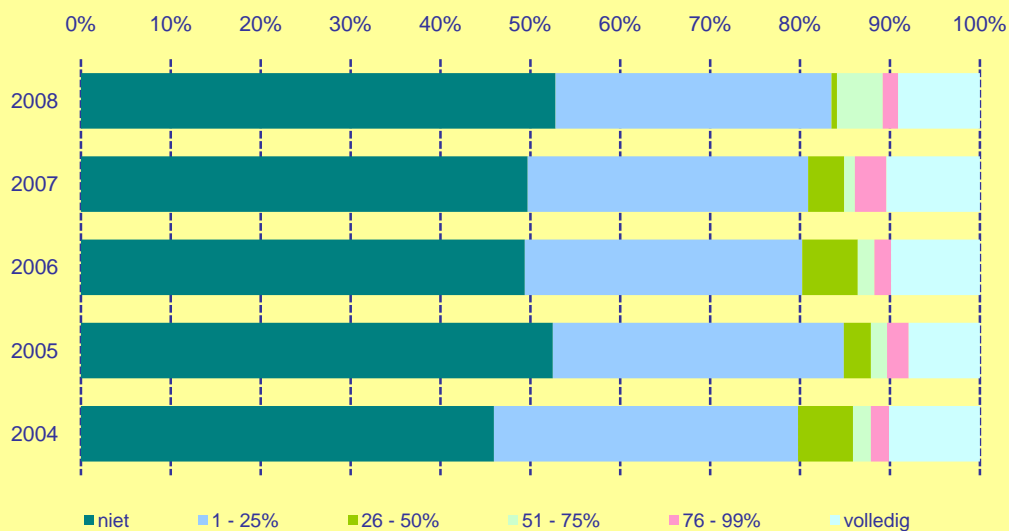
Figuur 11: Ontwikkeling schadereserves per branche, 2007-2008, in miljoenen euro's

Aandeel externe bemiddelaars

In Figuur 12 is te zien in welke mate de NVGA-leden hun volmachtactiviteiten via externe (derde) bemiddelaars laten lopen. Meer dan de helft van de kantoren maakt geen gebruik van externe bemiddelaars. Bij 31 procent van de kantoren komt 1 tot 25 procent van de volmachtpremies via externe weg binnen. Negen procent van NVGA-leden werkt uitsluitend met externe bemiddelaars. De verhoudingen zijn stabiel in de tijd.

Figuur 12: Aandeel externe bemiddelaars

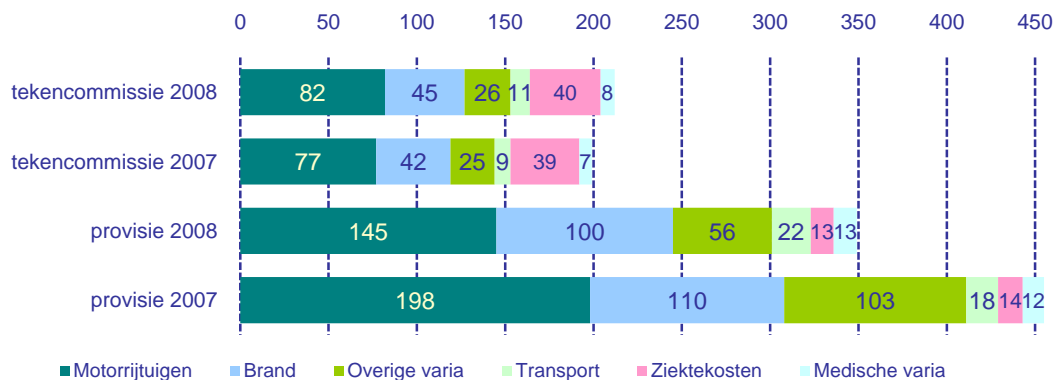
3 Kanaalkosten en bruto technisch resultaat

De *kanaalkosten* zijn voor de verzekeraars het externe deel van de kosten van het volmachtkanaal. De kanaalkosten zijn opgebouwd uit twee delen. *Tekencommissie* is de kostenvergoeding voor de volmachthouder. *Tussenpersonenprovisie* is het totaal aan afsluit- en doorlopende provisie dat ten goede komt aan het (provinciaal) tussenpersonenbedrijf. Tussenpersonenprovisie kan binnen het eigen bedrijf van de gevolmachtigd agent blijven, of worden doorbetaald aan derde bemiddelaars.

3.1 Tekencommissie en provisie

De verhouding tekencommissie/provisie verandert in 2008 fors ten opzichte van 2007. Waar in 2007 de verhouding in provisie : tekencommissie ongeveer 70 : 30 bedroeg, zien we in 2008 een verhouding 62 : 38. De totale tekencommissie komt in 2008 op 212 miljoen euro en de totale provisie op 350 miljoen euro, zie Figuur 13.⁷

Figuur 13: Tekencommissie en provisie naar branche, in miljoenen euro's

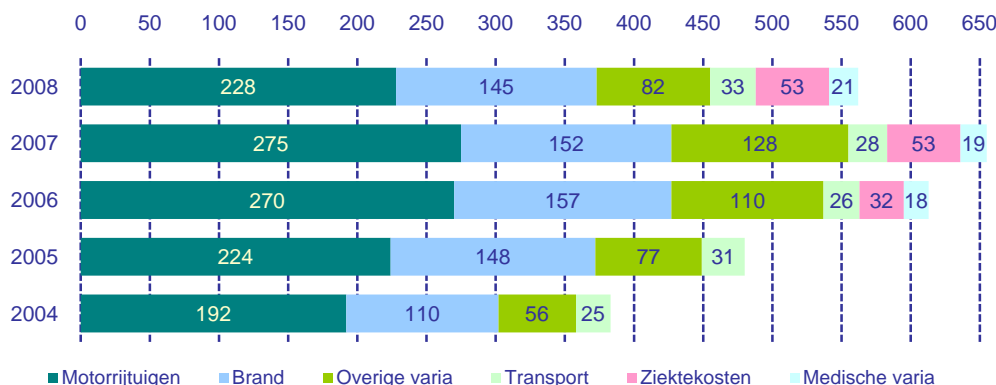
Met respectievelijk 42 procent en 39 procent heeft *Motorrijtuigen* het grootste aandeel in zowel provisie als tekencommissie. Daarna volgt *Brand* met bijna dertig procent aandeel in provisie en 21 procent in tekencommissie. *Overige varia* heeft een aandeel van zestien procent in de provisie; de overige veertien procent wordt door *Transport*, *Ziektekosten* en *Medische varia* ingenomen. Binnen tekencommissie hebben *Overige varia* en *Ziektekosten* een aandeel van respectievelijk twaalf en negentien procent. Het aandeel tekencommissie bij *Transport* is vijf en bij *Medische varia* bijna vier procent.

⁷ De ontwikkelingen in met name de tussenpersonenprovisie, is toe te schrijven aan mutaties in het NVGA-ledenbestand.

3.2 Kanaalkosten

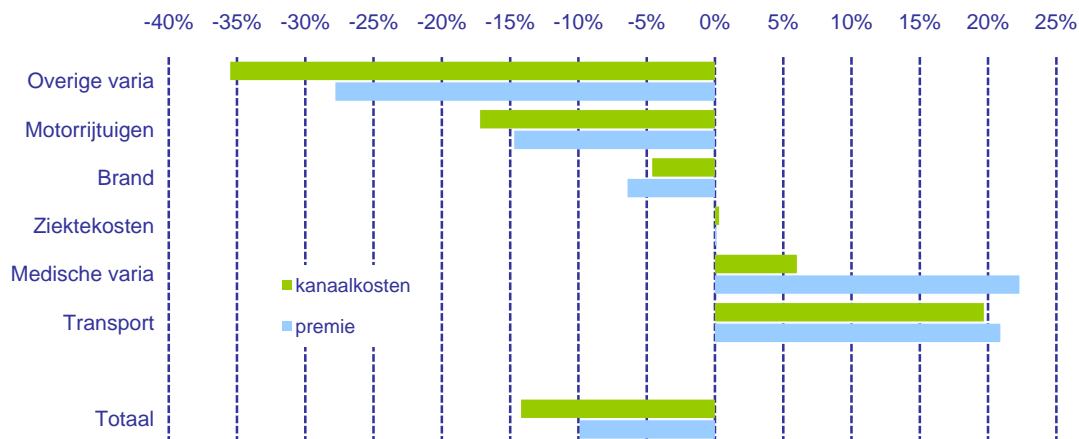
De kanaalkosten (het totaal van tekencommissie en provisie) lopen –in lijn met de ontwikkeling van de premiestroom– in 2008 met meer dan veertien procent terug, van 655 miljoen euro tot 562 miljoen euro. (zie Figuur 14). De daling van de kanaalkosten is hiermee groter dan de afname van de totale premiestroom.

Figuur 14: Kanaalkosten naar branche, in miljoenen euro's

Figuur 15 geeft de ontwikkeling van de kanaalkosten en premies weer. Over de hele lijn, met *Brand* als uitzondering, zien we bij kanaalkosten een lager ontwikkelingscijfer dan bij premie. Vooral in de branches *Medische varia* en *Overige varia* is het verschil aanzienlijk

Figuur 15: Ontwikkeling kanaalkosten en premie per branche, 2007-2008

3.3 Provisievoet

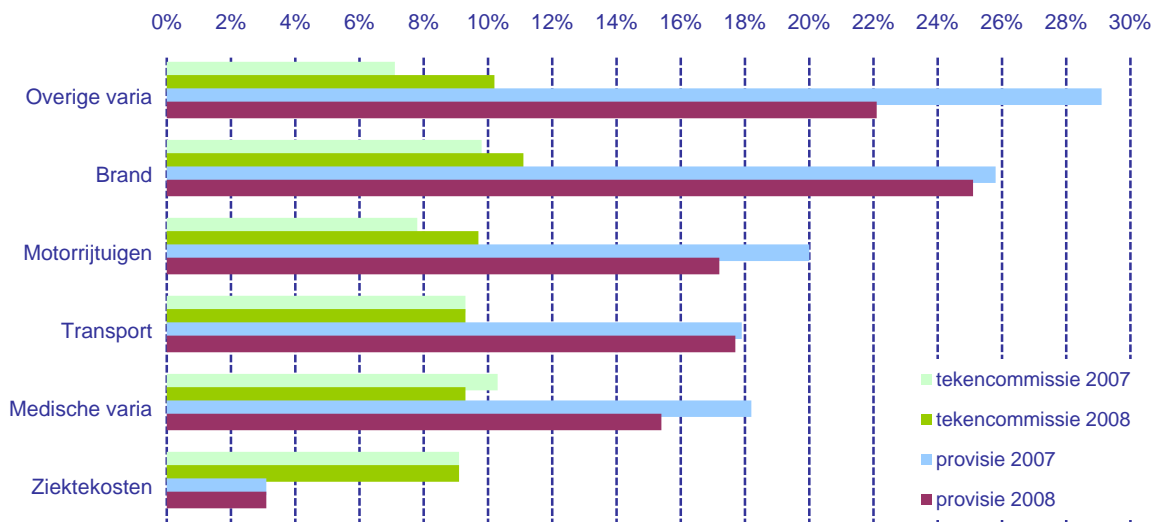
Het verschil in de ontwikkeling tussen premie en kanaalkosten in Figuur 15 weerspiegelt een verschuiving in het beloningsniveau voor de volmachtkantoren. Als we de beloning delen door de premie komt de *beloningsvoet* in beeld, die uiteenvalt in een tekencommissievoet en provisievoet.

Brand heeft met ruim elf procent de hoogste tekencommissievoet, net als in de voorgaande onderzoeksjaren. *Overige varia* heeft een tekencommissie/premie-verhouding van 10,2 procent. *Mo-*

torrijtuigen volgt met bijna tien procent. De tekencommissievoeten zijn relatief stabiel. We zien een lichte stijging bij *Overige varia*, *Brand* en *Motorrijtuigen* en een lichte daling bij *Medische varia*.

Brand kent de hoogste provisievoet, met 25,1 procent, gevolgd door *Overige Varia* met 22,1 procent. Op het terrein van provisie zijn de verschuivingen groter dan bij tekencommissie. De provisievoet daalt over de hele linie, waarbij vooral *Overige varia* er uitspringt, met een terugloop van zeven procentpunten, van 29 tot 22 procent. Bij *Brand* en *Transport* is de daling zeer beperkt, bij *Ziektekosten* is het beeld stabiel.

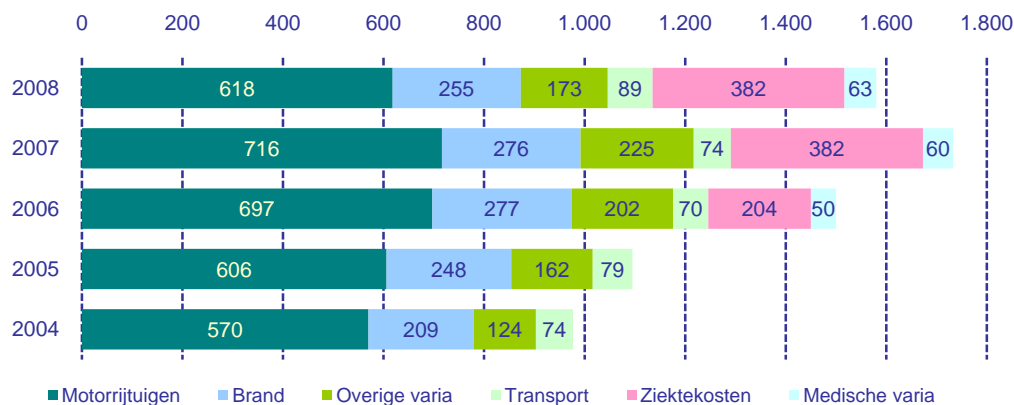
Figuur 16: Gemiddelde provisievoet naar branche, 2007 en 2008

3.4 Netto risicopremie

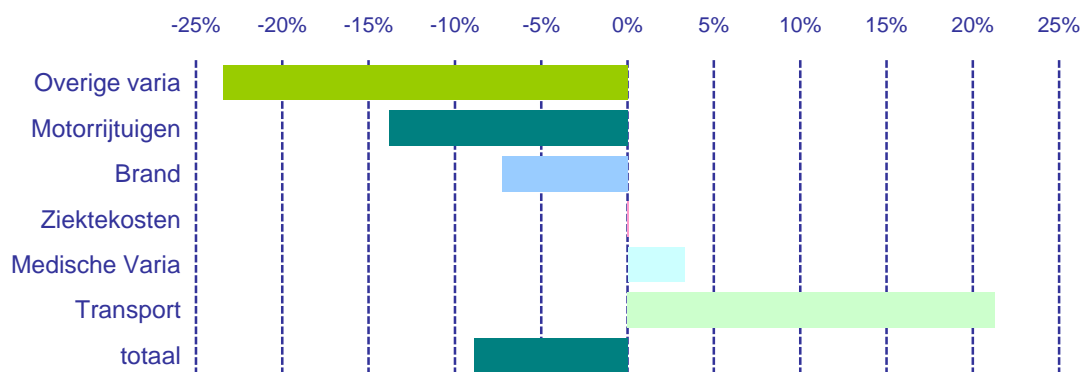
De *netto risicopremie* is het verschil tussen premie en kanaalkosten. Dit bedrag komt overeen met het totaal van uit te keren schades, de interne kosten van de verzekeraar en de winst voor de verzekeraar. In 2007 bedroeg deze risicopremie 1,73 miljard euro. In 2008 daalt dit tot 1,58 miljard euro, zie Figuur 17.

Figuur 17: Netto risicopremie naar branche, in miljoenen euro's

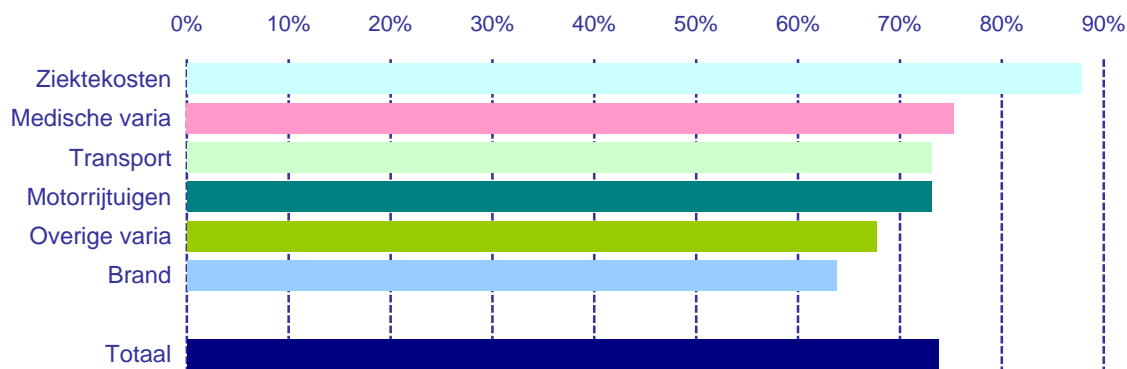
De netto risicopremie loopt in 2007 zodoende met ruim acht procent terug, zie Figuur 18. De daling is het grootst bij *Overige Varia*, met maar liefst 23,4 procent, gevolgd door *Motorrijtuigen* en *Brand* met respectievelijk 13,8 en 7,3 procent. Bij *Ziektekosten* zien we een stabiel beeld, bij *Medische Varia* (3,3 procent) en *Transport* (21,3 procent) neemt de netto risicopremie toe.

Figuur 18: Ontwikkeling netto risicopremie per branche, 2007-2008

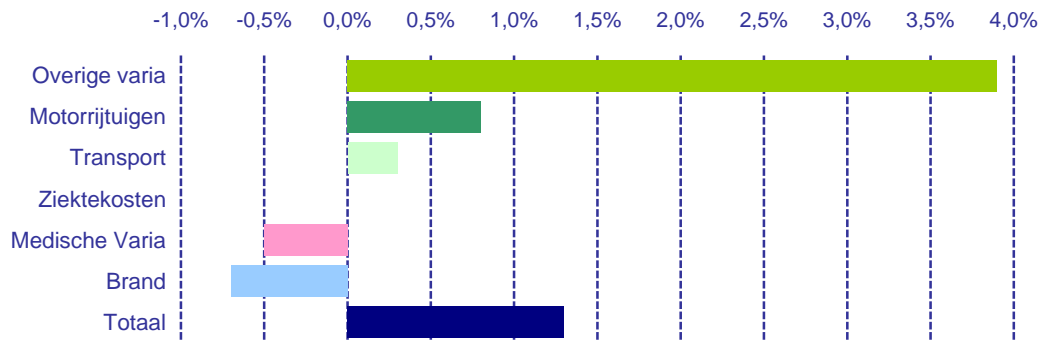
Figuur 19 geeft de verhouding tussen netto risicopremie en premie weer. Voor de via gezamenlijke NVGA-leden afgesloten polissen is 73,8 procent van de premie beschikbaar voor uit te keren schades, interne kosten van de verzekeraars en winst voor de verzekeraars. Per branche beschouwd lopen deze percentages ongeveer 25 procent uiteen. Deze variatie is vooral het gevolg van het hoge percentage bij *Ziektekosten* (87,8 procent). De overige branches ontlopen elkaar niet meer dan twaalf procentpunt.

Figuur 19: Netto risicopremie / premie

Over het totaal van de zes branches vindt een toename plaats in de verhouding netto risicopremie/premie van 1,2 procentpunt, zie Figuur 20. . Bij *Overige Varia* (+3,9 procentpunt) is de toename het grootst. Bij *Brand* en *Medische Varia* zien we een beperkte afname in de verhouding netto risicopremie : premie.

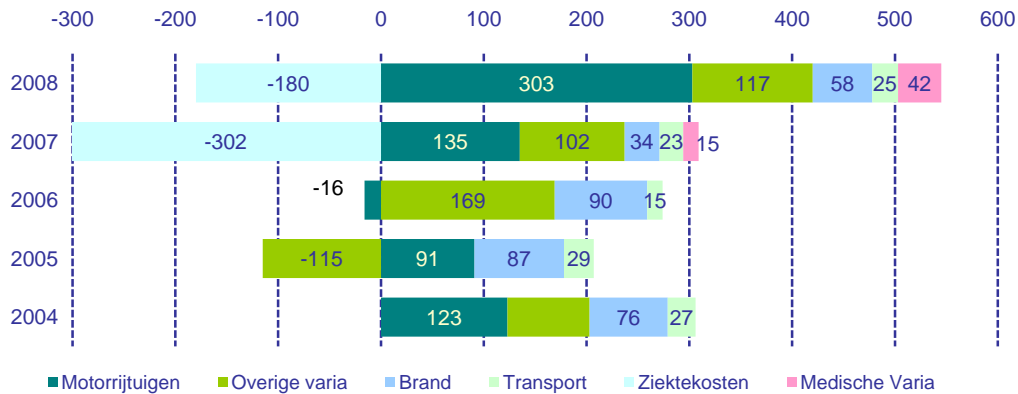
Figuur 20: Ontwikkeling netto risicopremie / premie in procentpunten, 2007 – 2008

3.5 Bruto technisch resultaat

Het *bruto technisch resultaat* is gedefinieerd als: premie verminderd met uitgekeerde schade en kanaalkosten, en verrekend met de mutatie schadereserve. Dit is de financiële ruimte van de verzekeraars voor de intern te maken kosten en het resultaat. Het totale bruto technisch resultaat (zonder *Ziektekosten* en *Medische varia*) van de gezamenlijke NVGA-leden in 2007 is 295 miljoen euro, zie Figuur 21. In 2008 neemt het bruto technisch resultaat toe tot 502 miljoen euro.⁸ Inclusief de branches *Ziektekosten* en *Medische Varia* is het bruto technisch resultaat 364 miljoen euro. In 2007 was dit 8 miljoen euro. In de branche *Ziektekosten* werd er over 2008, evenals in 2007, meer schade geboekt dan er aan premiestroom binnen de branche aanwezig was.

Figuur 21: Bruto technisch resultaat naar branche, in miljoenen euro's

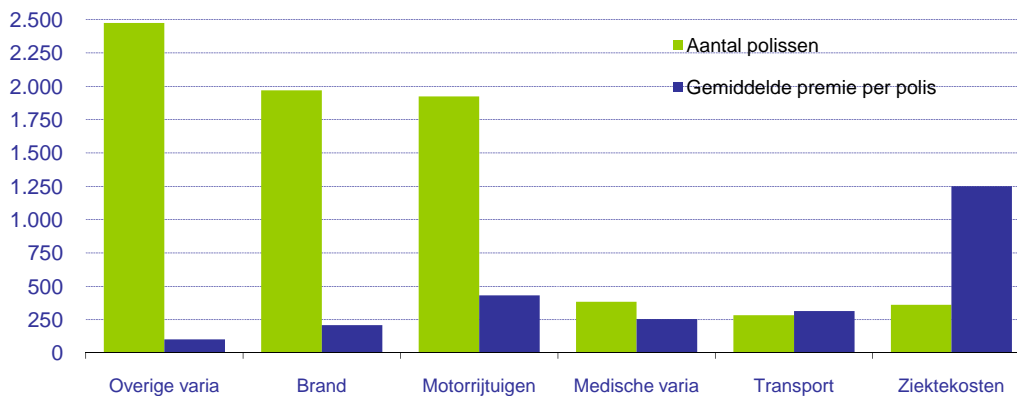

⁸ Wegens het buiten beschouwing laten van de branches *Ziektekosten* en *Medische Varia* in het onderzoeksjaar 2005, is het niet mogelijk om de mutatie in de schadereserve voor deze branches te bepalen in het onderzoeksjaar 2006. Door dit gemis is het niet mogelijk het bruto technisch resultaat te berekenen voor het onderzoeksjaar 2006 inclusief de branches *Ziektekosten* en *Medische Varia*.

4 Polissen

De gezamenlijke NVGA-achterban is verantwoordelijk voor 7,3 miljoen polissen in het volmachtkanaal. De meeste polissen worden gehouden in de branche *Overige varia*: ruim 2,4 miljoen stuks. Het aantal polissen binnen de branches *Brand* (1,9 miljoen) en *Motorrijtuigen* (2,0 miljoen) ligt iets lager. In de overige drie branches worden veel minder polissen gehouden. Voor *Medische varia* gaat het om 369 duizend polissen, voor *Transport* 279 duizend polissen en voor *Ziektekosten* 347 duizend polissen (zie Figuur 22).

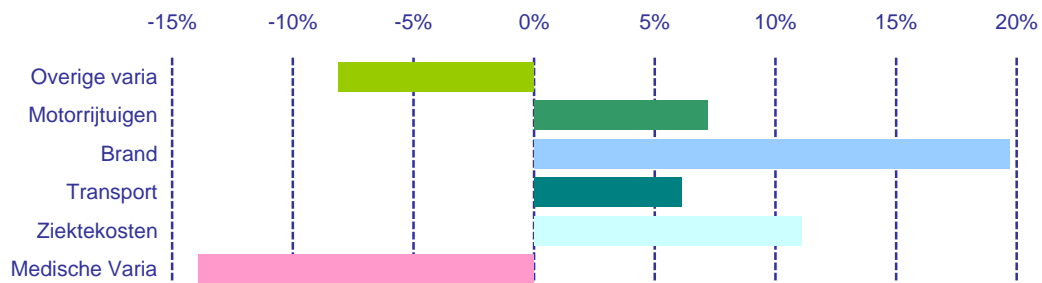
Figuur 22 Aantal polissen (in duizenden) en gemiddelde premie per polis (in euro's)

Het bruto premieniveau van ziektekostenpolissen ligt met gemiddeld bijna 1251 euro per stuk veruit het hoogst. Transportpolissen en polissen motorrijtuigen zitten op een gemiddeld premieniveau van respectievelijk 438 en 432 euro.. Veel lagere premies worden betaald voor polissen *Medische varia* (225 euro), *Brand* (210 euro) en *Overige varia* (106 euro per stuk).

Figuur 25 geeft de ontwikkeling weer van de gemiddelde premie per polis. De gemiddelde premie per polis loopt voor de branches *Overige varia* (-8,1 procent) en *Medische Varia* (-13,8 procent) terug. De Branches *Brand* (+19,7 procent), *Transport* (+6,1 procent), *Ziektekosten* (11,1 procent) en *Motorrijtuigen* (+7,2 procent) laten een toename zien.

Figuur 23: Ontwikkelingen gemiddelde premie per polis, 2007-2008

5 Verantwoording

In totaal namen 170 van de 178 bij de NVGA aangesloten kantoren deel aan het onderzoek. Net als in voorgaande onderzoeksjaren liep de dataverzameling langs twee wegen. 142 kantoren machtigden Market Scan om hun financiële gegevens aan te leveren. Daarnaast verstrekten 28 kantoren hun gegevens via een *online* enquête.

De vragenlijst en de te hanteren grootheden zijn vastgesteld in overleg tussen de NVGA en SEO Economisch Onderzoek. De gegevens zijn incidenteel gecorrigeerd, als de onderlinge verhoudingen van de cijfers of de ontwikkeling ervan daartoe aanleiding gaven.

Alle 170 deelnemende kantoren leverden premie- en volmachtgegevens over 2007. Voor de ontbrekende kantoren is gebruik gemaakt van de gegevens die zij over 2006 hebben aangeleverd. Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat de niet-deelnemende kantoren in het onderzoeksjaar geen strategische en/of een organisatorische transformatie heeft ondergaan.

6 Tabellen

1 Bedrijfskenmerken

					totaal	gemiddelde
aantal volmachten schade					1.313	7,3
aantal volmachten leven					21	0,1
aantal volmachten uitvaart					124	0,7
	0%	1 - 25%	26 - 50%	51 - 75%	76 - 99%	100%
aandeel externe bemiddelaars	52,8%	30,7%	0,6%	5,1%	1,7%	9,1%
		ANVA	CCS	Diamant	Amedia	Eigen
automatiseringssysteem		66,7%	18,6%	8,5%	2,8%	3,4%

NB Door afrondingen tellen de percentages niet noodzakelijk op tot 100%

2 Premie

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008		gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	% actief	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	99%	845	-14,7%	12,2%
Brand	98%	401	-6,4%	11,2%
Overige varia	99%	255	-27,8%	23,5%
Transport	91%	122	20,9%	2,0%
Subtotaal	100%	1.623	-13,4%	12,8%
Ziektekosten	6%	435	0,1%	
Medische varia	92%	83	3,9%	
Totaal	100%	2.141	-10,3%	

3 Geboekte schade

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008		gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	% actief	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	99%	493	-13,2%	9,9%
Brand	98%	201	-7,0%	7,4%
Overige varia	98%	75	-37,2%	24,9%
Transport	84%	58	12,9%	4,5%
Subtotaal	100%	827	-13,4%	10,3%
Ziektekosten	5%	538	-13,1%	
Medische varia	62%	32	20,6%	
Totaal	100%	1.396	-12,7%	

4a Tussenpersonenprovisie

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008		gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	% actief	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	98%	145	-26,6%	13,8%
Brand	98%	100	-8,9%	8,6%
Overige varia	99%	56	-45,1%	33,6%
Transport	90%	22	19,5%	1,5%
Subtotaal	99%	324	-24,5%	14,5%
Ziektekosten	6%	13	-1,8%	
Medische varia	91%	13	3,6%	
Totaal	99%	350	-23,1%	

4b Tekencentmissie

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008		gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	% actief	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	0,3888 98%	82	6,9%	14,4%
Brand	0,2107 98%	45	6,7%	6,6%
Overige varia	0,1227 99%	26	3,5%	17,0%
Transport	0,0534 90%	11	20,2%	1,1%
Subtotaal	0,7757 99%	164	7,1%	11,2%
Ziektekosten	0,1878 6%	40	1,0%	
Medische varia	0,0365 90%	8	10,2%	
Totaal	1 99%	212	6,0%	

4c Kanaalkosten (provisie + tekencentmissie)

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008	gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	228	-17,2%	14,0%
Brand	145	-4,6%	8,0%
Overige varia	82	-35,5%	29,2%
Transport	33	19,7%	1,4%
Subtotaal	488	-16,2%	13,6%
Ziektekosten	53	0,3%	
Medische varia	21	6,0%	
Totaal	562	-14,2%	

5a Netto risicopremie (premie - kanaalkosten)

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008	gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	618	-13,8%	11,6%
Brand	255	-7,3%	13,2%
Overige varia	173	-23,4%	20,9%
Transport	89	21,3%	2,2%
Subtotaal	1.135	-12,1%	12,5%
Ziektekosten	382	0,1%	
Medische varia	63	3,3%	
Totaal	1.579	-8,9%	

5b Verhouding netto risicopremie t.o.v. premie

<i>percentages</i>	2008	gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling in procentpunten	
	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	73,1%	0,8%	-0,4%
Brand	63,8%	-0,7%	1,1%
Overige varia	67,7%	3,9%	-1,5%
Transport	73,1%	0,3%	0,2%
Subtotaal	69,9%	1,0%	-0,2%
Ziektekosten	87,8%	0,0%	
Medische varia	75,3%	-0,5%	
Totaal	73,8%	1,2%	

5c Verhouding tekencommissie t.o.v. premie

<i>percentages</i>	2008	gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling in procentpunten	
	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	9,7%	2,0%	0,1%
Brand	11,1%	1,4%	-0,5%
Overige varia	10,2%	3,1%	-0,4%
Transport	9,3%	-0,1%	-0,1%
Subtotaal	10,1%	1,9%	-0,1%
Ziektekosten	9,1%	0,1%	
Medische varia	9,3%	0,5%	
Totaal	9,9%	1,5%	

5d Verhouding provisie t.o.v. premie

<i>percentages</i>	2008	gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling in procentpunten	
	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	17,2%	-2,8%	0,3%
Brand	25,1%	-0,7%	-0,6%
Overige varia	22,1%	-7,0%	1,9%
Transport	17,7%	-0,2%	-0,1%
Subtotaal	19,9%	-3,0%	0,3%
Ziektekosten	3,1%	-0,1%	
Medische varia	15,4%	-0,1%	
Totaal	16,3%	-2,7%	

6 Aantal polissen

<i>aantallen in duizenden</i>	2008		Premie per polis
	% actief	aantal	
Motorrijtuigen	98%	1.956	432
Brand	98%	1.909	210
Overige varia	99%	2.397	106
Transport	90%	279	438
Ziektekosten	6%	347	1.251
Medische varia	92%	369	225
Totaal	99%	7.258	295

7a Schadereserves per 31 december

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008		gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling	
	% actief	bedrag	'07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	97%	540	-24,9%	11,4%
Brand	97%	97	-3,9%	7,6%
Overige varia	98%	158	-10,6%	24,0%
Transport	73%	38	22,9%	-1,8%
Subtotaal	99%	832	-18,9%	12,2%
Ziektekosten	4%	98	32,5%	
Medische varia	62%	29	-28,3%	
Totaal	99%	959	-15,9%	

7b Mutatie reserve

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008 tov 2007 bedrag	2008 tov 2006 bedrag	2008 tov 2005 bedrag
Motorrijtuigen	-179	-165	36
Brand	-4	21	35
Overige varia	-19	-15	-83
Transport	7	6	13
Subtotaal	-194	-153	1
Ziektekosten	24	89	
Medische varia	-11	7	
Totaal	-181	-57	

7c Bruto technisch resultaat

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	2008 bedrag	2007 bedrag	2006 bedrag
Motorrijtuigen	303	135	-16
Brand	58	34	90
Overige varia	117	102	169
Transport	25	23	15
subtotaal	502	295	258
Ziektekosten	-180	-302	
Medische varia	42	15	
Totaal	364	8	

7d Totstandkoming bruto technisch resultaat

<i>bedragen in miljoenen euro's</i>	Motorrijtuigen	Brand	Overige Varia	Transport	Ziektekosten	Medische Varia	Totaal
Bruto premie	845	401	255	122	435	83	2.141
-/- geboekte schade	493	201	75	58	538	32	1.396
-/- kanaalkosten	228	145	82	33	53	21	562
-/- mutatie reserves	-179	-4	-19	7	24	-11	-181
Bruto technisch resultaat	303	58	117	25	-180	42	364

Geboekte premie

<i>aantal kantoren actief</i>	2008	ontwikkeling	
		07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	176	-2,2%	9,0%
Brand	175	-2,8%	8,3%
Overige varia	177	-2,2%	8,2%
Transport	162	-3,0%	11,0%
Ziektekosten	11		
Medische varia	164		
totaal	178	-2,7%	7,4%

Geboekte schade

<i>aantal kantoren actief</i>	2008	ontwikkeling	
		07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	176	-2,2%	9,2%
Brand	174	-3,3%	8,4%
Overige varia	175	-2,8%	8,3%
Transport	149	-2,7%	11,2%
Ziektekosten	8		
Medische varia	111		
totaal	178	-2,7%	7,4%

Provisie

<i>aantal kantoren actief</i>	2008	ontwikkeling	
		07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	175	-2,2%	9,3%
Brand	174	-2,8%	8,5%
Overige varia	176	-2,2%	8,4%
Transport	160	-3,1%	11,0%
Ziektekosten	11		
Medische varia	162		
totaal	177	-2,8%	7,6%

Tekencentmissie

<i>aantal kantoren actief</i>	2008	ontwikkeling	
		07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	175	-1,7%	9,9%
Brand	174	-2,3%	9,1%
Overige varia	176	-1,7%	9,1%
Transport	160	-3,1%	11,9%
Ziektekosten	10		
Medische varia	161		
totaal	177	-2,2%	8,2%

Schade reserve

<i>aantal kantoren actief</i>	2008	ontwikkeling	
		07-'08	'02-'07
Motorrijtuigen	173	-3,9%	12,7%
Brand	172	-3,9%	13,3%
Overige varia	175	-1,7%	13,9%
Transport	131	-4,6%	19,6%
Ziektekosten	7		
Medische varia	110		
totaal	177	-3,3%	10,7%